

Отже, лінгвістичний аналіз категорії заперечення у сучасному художньому дискурсі є основою для методики викладання, яка, своєю чергою, веде до розвитку складних комунікативних навичок та критичного мислення.

Список використаних джерел

1. Endley M. J. *Linguistic Perspectives on English Grammar: A Guide For EFL Teachers* / M. J. Endley. – Charlotte, NC : Information Age Publishing Inc., 2010. – 481 p.

2. Iyeiri Y. *Aspects of English Negation* / Y. Iyeiri. – Amsterdam, Philadelphia : J. Benjamins Publishing House, 2005. – 233 p.

УДК 37.01:81'25

Домаренко Максим Володимирович

викладач кафедри германської філології та перекладу; аспірант

Національний університет

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

СУТНІСТЬ І ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

Забезпечення змістовного навчання майбутніх перекладачів вимагає чіткого розуміння того, чому саме їх необхідно навчати. На це питання дає відповідь поняття «професійна компетентність майбутніх перекладачів».

Одразу зауважимо, що професійна компетентність перекладача відрізняється від професійної компетентності майбутнього перекладача тим, що перша вже є сформованою, а другу ще необхідно сформувати.

Загалом сутність професійної компетентності полягає у здатності вдало виконувати свої професійні обов'язки. Зазвичай це забезпечується наявністю у людини професійних знань, навичок та вмінь, які вона використовує для виконання поставлених завдань.

З роботи Д. Келлі розуміємо, що будь-яку професійну компетентність варто розглядати як макрокомпетентність [1, с.14], тобто як таку, що складається з низки складових частин – субкомпетентностей. Це стосується й професійної компетентності майбутніх перекладачів, яка не є винятком.

Зазначені субкомпетентності можна поділити на дві принципово різні групи: загальні та фахові.

Загальні субкомпетентності є універсальними і необхідні в будь-якій професії.

Фахові субкомпетентності є спеціалізованими і необхідні для успішного виконання поставлених завдань у межах однієї конкретної професії - у нашому випадку професії перекладача.

На основі аналізу низки праць на тему професійної компетентності, серед яких - М. Малдер [2], Є. Мелік та ін. [3], нами було виокремлено такі загальні субкомпетентності:

- субкомпетентність з критичного мислення та винесення професійних суджень – полягає у здатності усвідомлювати наявну проблему або завдання, аналізувати різні джерела інформації та ухвалювати обґрунтоване рішення;

- субкомпетентність з етичних стандартів та доброчесності – полягає в усвідомленні та дотриманні стандартів своєї професії, а також у відданості принципам альтруїзму та доброчесності;

- субкомпетентність з автономії робочого середовища та діяльності – полягає у здатності нести відповідальність за організацію власного робочого місця та професійної діяльності; також передбачає вміння користуватися професійними інструментами загального типу (наприклад, комп'ютером);

- субкомпетентність з професійного розвитку та самовдосконалення – полягає у здатності усвідомлювати власні професійні недоліки й усувати їх, а також адаптуватись до нововведень у професії;

- субкомпетентність з професійної комунікації – полягає у здатності підтримувати ділове спілкування на високому рівні, лаконічно й точно висловлювати власну думку, ефективно працювати в команді.

До фахових компетентностей майбутніх перекладачів, згідно з проведеним аналізом робіт наукових організацій ЕМТ [4], РАСТЕ [5] та ін., нами віднесено такі:

- фахова білінгвальна та культурна субкомпетентність – володіння майбутніми перекладачами робочими мовами, здатність орієнтуватись в їхніх культурах та наявність загальних фонових знань;

- фахова субкомпетентність з предметної галузі – розуміння обраної предметної галузі, у якій працюватиме майбутній перекладач;

- фахова субкомпетентність з перекладу – знання теорії мови та перекладу; володіння перекладацькими навичками та вміннями та загальна здатність створювати план перекладацького проекту й виконувати його.

- фахова субкомпетентність з використання перекладацьких інструментів – здатність користуватися професійними інструментами, які є характерними саме для професії перекладача (наприклад, CAT tools або системами машинного перекладу).

Таким чином, у випадку вдалого формування на високому рівні усіх перелічених загальних і фахових субкомпетентностей професійну компетентність майбутнього перекладача можна вважати сформованою. Сам майбутній перекладач, зі свого боку, отримує можливість працевлаштуватись і стати перекладачем дійсним.

Список використаних джерел

1. Kelly D. Un modelo de competencia traductora: Bases para el diseño curricular. Puentes. 2002. №. 1. P. 9–20.
2. Mulder M. Conceptions of Professional Competence. International Handbook of Research in Professional and Practice-based Learning. Dordrecht, 2014. P. 107–137.
3. Melik J., Jeraj M. Archivists: Occupation or Profession. Atlanti. 2017. Vol. 27, no. 2. P. 125–131.
4. European Master's In Translation. Competence Framework 2022. European Commission. URL: https://commission.europa.eu/system/files/2022-11/emt_competence_fw_2022_en.pdf (дата звернення: 23.10.2025).
5. Results of the validation of the PACTE translation competence model: Acceptability and decision making / A. Beeby et al. Across Languages and Cultures. 2009. Vol. 10, no. 2. P. 207–230.

УДК 378.4:796]:316.612

Косяк Олександр Володимирович

викладач кафедри виховання та спорту

Національний університет

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ У РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ЯК СКЛАДОВА МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ ОСВІТИ

Фізична культура і спорт відіграють ключову роль у формуванні гармонійно розвиненої особистості. Вони не обмежуються лише фізичним розвитком, а включають соціальні, психологічні та моральні аспекти. У сучасному освітньому процесі важливим є міждисциплінарний підхід, що поєднує знання з педагогіки, психології, соціальної роботи та фізичного виховання. Такий підхід дозволяє створювати комплексні програми розвитку студентів, які враховують їх індивідуальні потреби та соціальний контекст.

Спортивна діяльність формує у здобувачів освіти дисципліну, відповідальність, здатність до саморегуляції та командної взаємодії. Вона сприяє розвитку лідерських навичок, критичного мислення та соціальної компетентності, що особливо важливо для майбутніх фахівців [2, с. 67]. Через спортивні вправи і змагання студенти вчаться долати труднощі, контролювати емоції та приймати колективні рішення, що відображає практичну цінність фізичної культури у вихованні соціально активної особистості.

Міждисциплінарний дискурс дає змогу інтегрувати фізичну культуру з соціальною роботою, що підвищує ефективність формування особистісних компетентностей. Наприклад, соціальні навички, емпатія та здатність до